

LEOPOLDOV CIEĽ

3/2023

DNES

...vydržte, cieľ je nadosah...

Beh mestom potešil účasťou

Beh mestom Leopoldov tento rok otvoril druhé desaťročie svojej existencie. Ak nerátame staršiu tradíciu Behu Loko, ktorá bola v našom meste populárna najmä pred štyrmi desaťročiami, do behu mestom sa doteraz zapojili stovky bežkýň bežcov a viacerí sa na ňom zúčastňujú každoročne. Tento rok si prišlo do Leopoldova zabehať na rôznych dĺžkach dvesto pretekárov. V detských bežeckých kategóriách si prišlo rýchlosť svojich nôh pomerat 124 detí z mesta a okolia, v hlavnom behu sa na štartovnú čiaru postavilo 76 dospelých bežkýň a bežcov. V pretekoch tento rok bežalo 80 detí a dospelých z nášho mesta, čo je pomerne priaznivá štatistika, najmä keď ešte spomenieme, že tento rok v Leopoldove bežalo o štyri desiatky bežcov viac ako minulý rok.

Najstarší bežec oslaví osemdesiatku

Najstarším mužom behu sa stal Ján Klimek zo Sokola Čachtice, ktorý zanedlho oslaví 80. narodeniny. Do kategórie mužov nad 60 rokov sa zapojili hlavne seniori z Považia. Spomedzi šiestich 3. miesto získal Milan Štancel z Prievidze (28:42.86 AK Baník), druhé miesto obsadil Peter Klobučník z Dubnice (22:49.14 Jogging klub) a na prvom sa umiestnil Ján Cvičela (22:39.14 BK 2000 Kľačany), ktorý leopoldovský beh azda ešte ani nevynechal. V kategórii mužov 50 až 59 rokov takisto štartovalo šesť bežcov, jeden dokonca spoza rieky Moravy. Na treťom sa umiestnil Marián Miklovič z Hornej Stredy (24:10.63), na druhom Daniel Zubo z Dubnice nad Váhom (22:58.39 Jogging klub) a na prvom viacnásobný víťaz Ján Oravec z TJ Spartaka Myjava (21:58.9).

V týchto dvoch mužských kategóriách naše mesto zástupcov nemalo a veľa ich nebolo ani v tých mladších vekových kategóriách. Mužov v rozmedzí 40 – 49 rokov bežalo 12 a Leopoldov zastupovali Marián Vinkler (24:22.64) a Michal Leitman (34:44.55). Ako tretí do cieľa dobehol Michal Polačik z Maduníc (22:28.14), druhý Ján Klištinec zo Šalgočky (22:40.94) a ako prvý Luboš Miklovič z AO TJ Spartak Myjava (19:46.16). Lepšie to bolo so zastúpením leopoldovských mužov v kategórii do 39 rokov. Na štart sa postavilo 27 pretekárov, medzi nimi aj šesť domácich bežcov. Medzi nimi vynikol Tomáš Hubatý, ktorý zdolal 5800 metrov s časom 22:02.65. Na treťom mieste sa umiestnil Ondrej Holienčin z Topoľčian (20:01.41), na druhom Michal Sadloň z Dubnice nad Váhom (19:03.17 Jogging

klub) a víťazstvo si odniesol Tomáš Janíček z Bežeckého klubu v Lysej pod Makytou (18:38.17), ktorý sa zároveň stal najrýchlejším bežcom na tohtoročných pretekoch.

Leopoldovských bežkýň bolo viac ako bežcov

Veľmi milo znie konštatovanie, že bežkyne nad 30 rokov skutočne dobre reprezentovali svojou účasťou práve naše mesto. Na trati s dĺžkou 5800 metrov sa ich zúčastnilo 21 a polovicu z nich tvorili Leopoldovčanky, hoci ani jedna z nich na stupne víťazov nedosiahla. Ale o to v tejto súťaži ani tak nejde... Tretie miesto obsadila Jaroslava Kosíková z Hlohovca (26:30.86), druhé Dagmar Vargová (23:10.39 AK Bojničky) a na stupeň víťazky sa postavila Lubomíra Maníková (20:51.91 AK Spartak Dubnica). Najrýchlejšia Leopoldovčanka sa umiestnila ako 8. – Ľubica Danišovičová dobehla s časom 29:07.85. Na účasť bežkýň bola podstatne chudobnejšia kategória do 30 rokov – absolvovali ju štyri ženy. Na treťom mieste sa umiestnila Nikola Haljaková z LTC Leopoldov (28:41.11), druhé miesto získala Katarína Janíčková z Bežeckého klubu Lysá pod Makytou (27:14.11) a po zlato si pobehla Katarína Černeková z Družby Piešťany (22:36.39).

Deti sa tešili z víťazstiev

Kým dospelí bežali okruhy po osvedčenej trase Gucmanova – Záhradnícka – Kukučínova – Námestie sv. Ignáca k cieľu pri moste na Trolaskoch, deti mali pohodlnejší terén na futbalovom ihrisku. Všetky preteky odštartovala primátorka mesta Terézia Kavuliaková a jednotlivé behy vtípne moderátorsky spríjemňoval dlhoročný športový redaktor a nadšenec Marián Pavlík. V pohotovosti bola aj Božena Sviteková, našťastie však nikto z bežcov neutrpel zranenie ani nepotreboval zdravotnícku pomoc. Bolo treba však dopĺňať tekutiny a pri podávaní pohárov vody bežcom na dlhých tratiach jej pomáhali aj deti. Technickú prípravu registrácie a jej obsluhu mal pod palcom Filip Zlámala a pomáhali aj dobrovoľníci. Primátorka ďakuje za pomoc pri usmerňovaní behu a ďalších nevyhnutných aktivitách leopoldovským nohejbalistom a seniorom z občianskeho združenia Šanec. Medaily, diplomy a ceny víťazom odovzdával poslanec mestského zastupiteľstva a tajomník MTK Leopoldov Jozef Krilek.

Ešte sme sa nepozreli, ako behali žiaci a deti. V niektorých kategóriách bežalo viac detí, v iných zasa menej. V krátkom prehľade uvádzame podľa ročníkov a dĺžky trasy tých, ktorí sa umiestnili na stupienkoch víťazov.

ročníky 2008, 2009 – 900 m

žiačky

1. 03:39.35 Agáta Markovičová ŠK ŠOG Nitra

žiaci

1. 03:00.59 Lukáš Černý AK Bojničky
2. 03:05.82 Michal Gaiser Leopoldov
3. 03:07.97 Alan Kapoš Alan ŠKF Sered

ročníky 2010, 2011 – 600 m

žiačky

1. 01:53.6 Karolína Veliková Atletický Klub Bojničky
2. 02:12.1 Eliška Ščasná Šulekovo

žiaci

1. 01:44.77 Matej Vavrinec Madunice
2. 02:02.76 Andrej Brehovský Trnava
3. 03:07.97 Samuel Fratrič Leopoldov

ročník 2012 – 400 m

žiačky

1. 01:13.73 Eliška Kapošová ŠKF Sereď
2. 01:16.76 Bianka Kubišová AK Bojničky
3. 01:17.25 Nela Vančová Leopoldov

žiaci

1. 01:13.76 Martin Levčík Leopoldov
2. 01:15.78 Matej Feranec Vrbové
3. 01:19.94 Jonáš Chlubna Leopoldov

ročník 2013 – 400 m

žiačky

1. 01:16.62 Klárka Latáková AK Bojničky
2. 01:19.55 Sára Kóňová AC
3. 01:20.55 Stela Matilda Ščasná Šulekovo

žiaci

1. 01:17.34 Lukáš Dvorský AK Bojničky
2. 01:23.06 Vladimír Bajzík Šulekovo
3. 01:23.07 Jakub Štefanka Leopoldov

ročník 2014 – 300 m

žiačky

1. 00:52.53 Isabella Jansová Funny Athletics Piešťany
2. 00:56.48 Mia Babkovičová Malý Lapáš
3. 01:05.57 Ema Vančová Leopoldov

žiaci

1. 01:00.6 Šimon Šoka Trebatice

ročník 2015 – 300 m

žiačky

1. 00:48.53 Elena Sochorová AK Bojničky
2. 01:03.47 Marína Levčíková Leopoldov
3. 01:08.31 Lenka Sýkorová Leopoldov

žiaci

1. 00:55.51 Samo Cvoliga AK Bojničky
2. 00:59.26 Samuel Grman Bratislava
3. 00:59.94 Matúš Klištinec Šalgočka

ročník 2016 – 300 m

žiačky

1. 01:03.72 Zara Bartovičová Leopoldov
2. 01:05.75 Emma Blašková Leopoldov
3. 01:06.66 Agáta Kubišová AK Bojničky

žiaci

1. 01:00 Max Mitchell Atletický klub Bojničky
2. 01:02.7 Milanko Hrobár Šulekovo
3. 01:04.78 Tobias Bucko Leopoldov

ročník 2017 – 100 m

dievčatá

1. 00:19.87 Nina Tkáčová Atletický klub Bojničky
2. 00:20.54 Katarína Hargašová Leopoldov
3. 00:24.08 Timea Emanuelová Velké Kostoľany

chlapci

1. 00:18.81 Eduard Dudáš Dvorníky
2. 00:21.05 Dominik Grman Bratislava
3. 00:22.05 Matej Ilko Šulekovo

ročník 2018 – 100 metrov

dievčatá

1. 00:20.25 Viktória Krileková Leopoldov

2. 00:21.15 Andrea Marková Leopoldov
3. 00:22.23 Dominika Slamková Leopoldov

chlapci

1. 00:19.82 Damián Babkovič Malý Lapáš
2. 00:20.67 Šimon Cvoliga AK
3. 00:21.2 299 Sebastián Tittel Sonic Team

ročník 2019 a mladší dievčatá

1. 00:27.74 Bianka Slamková Dolná Streda
2. 00:31 Amélia Borovková Leopoldov
3. 00:32.52 Ema Chudá Trnava

chlapci

1. 00:26.09 Filip Kaničár Leopoldov
2. 00:27.51 Ondrej Drinka Leopoldov
3. 00:29.17 Eduard Firický Hlohovec

Prípravil J. Hladký. Foto: M. Kusá

Mesto mreží beží – poznáme najzdatnejších

Súčastou bežeckého dňa bolo aj vyhodnotenie športového podujatia, ktoré podporil aj Trnavský samosprávny kraj, s názvom Mesto mreží beží. Zmyslom tohto projektu nebolo víťaziť, ale zaznamenávať od začiatku marca do konca júna pohybové aktivity dvojako druhu – behu a chôdze – a zároveň sa motivovať v pohybových aktivitách.

V kategórii beh sa zaregistrovalo 25 žien, spomedzi ktorých prvenstvo získala Martina Krajčovičová (500,85 km), ktorú nasledovali Katarína Marek (360 km) a Lucia Tomášiková Pokorná (346,75 km). Bežcov reprezentovalo 16 mužov. Medzi nimi bol ocenený na prvom mieste Tomáš Tomša (446,82 km), na druhom mieste Boris Gschwandtner (353,19 km) a napokon Marek Pexo (266,64 km).

Tisícka kilometrov sa podarila prelomiť v kategórii chôdza. Spomedzi žien najviac kilometrov zaregistrovala Marcela Marikovská (1444,6 km), na druhom mieste Emília Beťáková a Magdaléna Horská (1092,82 km) a napokon na treťom mieste Jana Makýšová (955,01 km).

(jh), (foto MK)

Envien Group investuje do zníženia pachu

Bývalý liehovarnícky komplex sa v nedávnej minulosti rýchlo rozrástol o nové spoločnosti spracúvajúce poľnohospodárske plodiny, ktoré sa rozhodli venovať výrobe biopalív a nutrične hodnotných krmív pre hospodárske zvieratá. Envien Group je popredný výrobca biopalív v Európe a jedným z najväčších zamestnávateľov v regióne – z nášho okresu v ňom pracuje 200 zamestnancov a priamo z nášho mesta 28. Mesto so spoločnosťou spolupracuje na viacerých jednorazových aj dlhodobých projektoch – napr. v zbere použitého kuchynského oleja a jeho výmenou za ocot či olej. Počas minulého roka zamestnanci Envien Group usporiadali pre žiakov našej základnej školy aj edukatívno-zábavnú prednášku o recyklácii a zbere použitého kuchynského oleja. Spoločnosť v spolupráci so samosprávou pripravuje na zjednodušenie a zvýšenie bezpečnosti dopravy projekt kruhového objazdu pri areáli firmy, pričom jeho realizácia je podmienená získaním nenávratného finančného príspevku. Envien Group výrazne a pravidelne prispieva do mestského rozpočtu formou daní z nehnuteľností.

So spoločnosťou sa spája ešte jedno špecifikum, ktoré už dlhšie znepríjemňuje život obyvateľom, a ním je zápach zo spracovania poľnohospodárskych komodít, ktorý sa už niekoľko rokov občas šíri zo smeru priemyselného areálu za železničnou stanicou. Situáciu s vedením spoločnosti spolu so zastupiteľstvom riešil už bývalý primátor M. Gavorník aj jeho nástupníčka T. Kavuliaková. Utvorila sa tzv. pachová komisia, pozostávajúca z predstaviteľov mesta a pracovníkov spoločnosti, ktorá niekoľkokrát prešla areál, aby identifikovala zdroj zápachu. V spolupráci oboch partnerov ešte v roku 2017 vznikla tzv. zelená linka, na ktorej mohli a môžu občania v pracovnom čase nahlasovať čas a lokalitu, kde zápach cítiť najviac (0905 349554, obcianska.linka@enviengroup.eu). Tieto údaje mali dopomôcť k vystopovaniu zdroja zápachu. Viaceré návštevy prevádzok potvrdili, že výroba je uzavretá, a teda v spoločnostiach Meroco a Enviral, patriacich do konzorcia Envien Group, zápach pravdepodobne nevzniká. Tieň podozrenia padol na technologickú časť výroby v spoločnosti Poľnoservis, takisto patriacej do konzorcia, pri spracúvaní repky.

Na rokovaní mestského zastupiteľstva ešte na jar predstaviteľia spoločnosti v zmysle starších dohôd informovali o realizovaných a pripravovaných aktivitách na zníženie pachových stôp po výrobe v ich spoločnostiach. Spoločnosť ešte v roku 2016 vykonala skúšobnú redukciu pachu pomocou gélových neutralizačných plátov na viacerých

výdychoch v prevádzkach, no výsledky neboli uspokojivé. O rok neskôr zrealizovali skúšobné testy eliminácie pachu pomocou nástreku neutralizačnej látky do viacerých výdychov prevádzok – tento spôsob priniesol čiastočne uspokojivé výsledky. Následne prebiehal výber najúčinnnejšej protizápachovej látky, odladenie a optimalizácia jej dávkovania v závislosti od vonkajších poveternostných podmienok. To prinieslo zlepšenie pachovej situácie. Nástrek neutralizačnej látky s vyššou koncentráciou spoločnosť podnes realizuje od roku 2019. Vzhľadom na pretrvávajúce sťažnosti obyvateľov na zápach spoločnosť v roku 2021 dvakrát uskutočnila skúšobné testovanie eliminácie pachu pomocou pilotného zariadenia studenej plazmy od holandskej spoločnosti AEROX, ktoré prinieslo veľmi uspokojivé výsledky, čo motivovalo spoločnosť k rozbehnutiu projektovej prípravy pre inštaláciu technológie studenej plazmy od tejto spoločnosti a k podaniu žiadosti o PPA dotáciu. Do doterajších aktivít na redukcii pachovej záťaže už spoločnosť investovala viac ako 126 000 eur.

V studenej plazme vidí Envien Group budúcnosť pri ďalšom eliminovaní nepríjemných pachov, ktoré trápia najmä obyvateľov prístaničných lokalít. Spoločnosť plánuje inštalovať zariadenia studenej plazmy spolu s navýšením komína extrakcie lisovne o šesť metrov a výsledkom tejto investície by mala byť redukcia pachu o min 84 %, ako to vyplýva z výsledkov pilotných testov. V priebehu prvej polovice roku 2023 spoločnosť dokončila projekt, ten sa aktuálne podrobuje integrovanému povolovaciemu procesu, ktorý spadá pod Slovenskú inšpekciu životného prostredia v Nitre. Predpokladaná výška investície do studenej plazmy je 537 000 eur a realizácia technológie studenej plazmy je podmienená získaním nenávratných finančných príspevkov z dotačnej schémy Poľnohospodárskej platobnej agentúry vo výške 50 % celkovej investície, o ktorú spoločnosť požiadala v apríli minulého roka.

J. Hladký

foto: Záber z testovania studenej plazmy

Deň detí spríjemnili hasiči, policajti i parašutisti

A nielen tí... Stovky detí pri príležitosti ich sviatku v sobotu 27. mája do areálu MTK prilákal bohatý program s množstvom atrakcií. Od 14. do 19. hodiny im poslúžili skákacie atrakcie v podobe hasičskej zbrojnice a pirátskej lode, majsterka odborného výcviku Janka Lavorová so svojimi žiačkami nestíhali deťom maľovať na tvár, herci z Divadelného rebriniaka (Divadlo z domčeka) nielenže pripravili dve predstavenia (Janko Hraško a Ako sa gašpar takmer kráľom stal), ale na chodúľoch v okolí areálu pozývali deti, aby sa prišli spoločne zabaviť. Aj iných aktivít bol dostatok: členovia občianskeho združenia Šanec, dobrovoľní hasiči a dobrovoľníci deti sprevádzali napríklad plnením hasičských úloh, prezentáciu nadania detí pri florbale, v skákaní vo vreci alebo cez švihadlo, v slalome s loptou a prechádzaním cez prekážkovú dráhu. Deti, ale aj dospelí mohli absolvovať s trénerkou Vladimírou Plankovou

slalom s paličkami (Nordic Walking). Naši dobrovoľní hasiči okrem toho predviedli hasičské zásahy na otvorený oheň, leopoldovskí policajti umožnili deťom spoznať interiér zásahového vozidla, príslušníci jazdnej polície z ministerstva vnútra zasa výcvik a poslušnosť policajných koní. Aj deti si mohli vyskúšať jazdu na koni, nie však na tých policajných, ale na koníkoch, ktoré z Červeníka priviedol pán Galbička. Vrcholom podujatia bolo sledovanie asi 10-minútového komentovaného zoskoku dvoch parašutistov zo Slovenského národného aeroklubu, ktorý vyskočili z lietadla smerujúceho z Nítry, a dopadli priamo do stredu futbalového ihriska. K parašutistom sa zhŕkli malí oslávenci, a tak museli zapózovať na fotografie, ktoré im pripomína vydarený Deň detí 2023.

(jh), (foto MK)

Seniori príjemné predletie využili aj na výlety

Päťdesiatdva členov občianskeho združenia Šanec ďakuje mestu Leopoldov za to, že aj s ich podporou mohli prežiť krásny slnečný májový deň na výlete. Čo sme videli? Budatínsky zámok, ktorý postupne renovovali 18 rokov. Prezrieť si ho sa naozaj oplatí. V obnovenej expozícii drotárstva sú výsledky práce zručných majstrov, ale aj dobové kostýmy a šperky. V Bytči sme obdivovali svadobnú sieň, krásne róby neviest, ale aj zaujímavú výstavu o vývoji písma. Bez problémov sme prešli Manínsku tiesňavu – kochali sme sa pohľadmi na krásu našej prírody. Oddýchlí sme si a občerstvili sa v penzióne Manín, ktorý je v budove starej školy v Kostolci. Výhľad z kopca nad dedinou bol odmenou aj bodkou nášho výletu. Keď sa obloha začala zatahovať mrakmi, autobus nás už viezol späť do nášho mesta.

Program sme pripravili aj v našom meste, konkrétne športovo-relaxačné popoludnie na strelnici pri guláši, na ktorom sa zúčastnilo 102 členov nášho združenia. Svoje telá rozhybali cvičením pod vedením p. Krajčovičovej. Zabavili sme sa i zasmiali na rôznych športovo-pohybových aktivitách. O správnom držaní tela pri používaní turistických

paličiek nás poučila p. Kalická. Na dobrú náladu nám zahral na gitare i zaspieval Fero Filip. Ostatní sa k nemu radi pridali. Spolu sme zagratulovali 26 jubilantom a odovzdali darčeky.

Všetko prebiehalo v príjemnom prostredí strelnice vďaka p. Enderlemu. Samozrejme, nemohol chýbať chutný guláš. Hlavnou kuchárkou bola p. Štitáková a výborným kuričom a miešačom p. S. Piovarči. Ich dôležitými pomocníkmi boli všetky členky výkonného výboru. Vďaka za pomoc a ochotu p. Buckovej – pracovníčke MsÚ, i pani riaditeľke ZŠ M. Valkovej. Znova sa potvrdilo, že spoločnými silami sa dá pripraviť príjemné popoludnie pre všetkých, ktorí prejavia záujem.

Na Medarda sme sa rozhodli vystúpiť od Zochovej chaty na Velkú Homolu. Až po ceste sme sa dozvedeli od našej členky p. Markovej, že architektom rozhladne bol aj jej syn Ondrej. Ďalší úspešný Leopoldovčan. Pôsobivé zábery máme aj zo skalnatých útvarov Traja jazdci v blízkosti rozhladne. Bolo nás síce iba 9, ale nálada i počasie výborné. Medardove kvapky nás zastihli až v autobuse cestou späť.

Anežka Benková

o svätojánskej symbolike s Katarínou Nádaskou

Jane, milý Jane, éej, kde ťa páliť máme...
je úryvok jednej z typických jánskych piesní. Sviatok Jána Krstiteľa sa spája s rôznymi magickými významami a obradmi. Pre kresťanov je Ján Krstiteľ jeden z najvýznamnejších svätcov, pretože bol Kristovým predchodcom, ktorý kázal pokánie na brehu rieky Jordán, kde pokrstil aj Ježiša, svojho príbuzného z Nazaretu. Pre našich predkresťanských predkov boli zasa najvýznamnejšie sviatky tie, ktoré sa spájali so slnovratmi. Boli oslavou Slnka, ktoré dávalo energiu prírode, poskytovalo svetlo, teplo a budúcu úrodu. Postupne tieto sviatky splynuli, zachovali sa v podobe tradícií, no odhaliť ich pôvodnú symboliku a význam dnes vedia už len odborníci. Aj preto prijala do Leopoldova pozvanie populárna slovenská etnologička Katarína Nádaská, ktorá na sviatok Jána v podvečer svätojánskeho pochodu v Spolkovej záhrade pre záujemcov pripravila prednášku o svätojánskom období a Vajanovi a o ľudovej mágii v tomto období. Asi päťdesiatka záujemcov sa počas vyše dvoch hodín dozvedela veľa zaujímavostí o živote našich predkov, o ich vnímaní Slnka, tajomstvách svätojánskej noci, magickej sile bylín odtrhnutých práce počas nej (niektoré z tých najdôležitejších tvorili autentickú dekoráciu), ale napríklad aj o vnímaní a prejavoch sexuality a lásky v tomto období. Zaujímavá bola aj diskusia a hostia sa dozvedeli aj drobnosti o dávných významoch slov a metaforách, ktoré si už ani neuvedomujeme. Neisté a pomerne chladné počasie od prednášky etnologičky, žiaľ, viacerých odradilo.

Po prednáške sa asi stovka Leopoldovčanov vybrala na svätajánsky pochod. Romantickým večerom ich sprevádzali víly v podaní Lenky a Zojky Leitmanových, Janky Lavorovej a Lucie Halásovej. Azda najviac sa tešili deti, ktoré zažili dobrodružstvo neskorého večerného výletu popri Štrkovej, Hučáku, železničnom moste do Spolkovej záhrady, kde svätajánsky večer pokračoval opekačkou.

(jh)

Pozvánka na augustové Noci pod hviezdami

sobota 12.8.2023 Vstupenka do raja (romantická komédia, USA, 2022, 104 min.)

sobota 19.8.2023 Ostrov (komédia, ČR, 2023, 100 min.)

FILMOVÉ NOCI POD HVIEZDIČKAMI (PREMIETANIE PRE DETI O 21.00 H)

piatok 11. 8. 2023 Kocúr v čižmách: Posledné želanie (animovaný, USA, 2022, 101 min.)

piatok 18. 8. 2023 Princezná rebelka (animovaný, Francúzsko, 2021, 89 min.)

Pozývame všetkých záujemcov o príjemné augustové letné večery na Noci pod hviezdami. Premietaf sa začína vždy o 21,30 h v parku na Námestí sv. Ignáca.

Folkloristi z Leopoldova vydali CD a v hodovú nedeľu privítajú svojich hostí

Klub slovenského folklóru Mestečko činorodo rozvíja svoje aktivity počas celého roka a pripravuje sa na prezentovanie svojich pásem. Okrem toho vystupuje na podujatiach i v zahraničí a pozývajú ho na rôzne domáce folklórne prezentácie.

Jedným z aktuálnych je aj pozvanie na oslavu 35. výročia vzniku folklórneho súboru Ripín. Mesteckí folkloristi sa zúčastnili 16. júna na Krojovanej zábave pri príležitosti 35. výročia vzniku tohto folklórneho súboru, ktorý pôsobí vo Veľkých Ripňanoch. S Ripínom spájajú vzťahy aj vedúceho a choreografa leopoldovského KSF Mestečko Milana Klačka, keďže v mladosti v ňom pôsobil ako choreograf a tanečník. Počas večera sa členovia klubu predstavili dvomi vstupmi. Spevy žien a chlapov vystriedali tance – valčíky, polky a temperamentné čardáše. Aj „domácich“ sme vytancovali a potom už náš harmonikár Janko Šery spevom a muzikou rozospieval celú sálu.

Na začiatku júla sme zasa na pozvanie občianskeho združenia Priateľstvo Hlohovec vystupovali pre hostí z priateľského belgického mesta De Panne v hoteli Jeleň. V podaní KSF Mestečko zazneli

mestecké piesne, piesne a tance trnavskej roviny. V závere naši tanečníci pozvali do tanca domácich aj hostí a „...bolo super, ako vždy, s tú mesteckú bandu“.

KSF Mestečko síce nadviazal na tradíciu starších folklórnych zoskupení v našom meste práve prostredníctvom jeho vedúceho a choreografa Milana Klačka, vznikol pomerne nedávno – v roku 2020. Vďaka disciplíne a nadšeniu členov a odbornému vedeniu sa v podstate ihneď pretlačil medzi uznávané kluby tohto typu, ved napríklad minulý rok sa prezentoval aj na svetovom folklórnom festivale v Taliansku a Francúzsku. Klub sa venuje tvorbe programov, ktoré sa skladajú z tancov a spevov z nášho regiónu i celého Slovenska. Práve počas hodov verejnosti predstavia aj svoj CD nosič s názvom KSF Mestečko – Klub slovenského folklóru v Leopoldove: Mestecké piesne. Spevácky sa v nich prezentovali Dominika Novotná, Ján Šery a Alfonz, Mária a Martina Vachanovci. Texty piesní upravil Milan Klačko a na hramonike spevákov sprevádzal Ján Šery. CD vzniklo s pomocou mesta Leopoldov, Trnavského samosprávneho kraja a s príspevom

sponzorov, viacerých aj z Leopoldova. Nosič Vás poteší piesňami *Kvitni, že mi kvitni, Láska, láska, Mladosť moja, de si, Na Kozom vršku, V tom Mestečku pri mesáčku, Pri frašackom moste, Smutno je mi, smutno, V Mestečku mám frajera, V Mestečku som divka narodená, Nebola som veselá, na hodoch.*

Členovia súboru sa v ostatných týždňoch intenzívne pripravujú aj na podujatie Folklórne Mestečko 2023. Jednou z takýchto aktivít bolo sústredenie klubu Mestečko na Duchonke. „*Ťažko na cvičisku, ľahko na bojisku*“, aj to sa dá povedať o našom klubovom sústredení v penzióne Jazmín na Duchonke. Tance, hudbu a spevy sme poctivo cibрили počas dvoch dní až do večerných hodín. Dôkazom toho boli nielen prepotené tričky, ubolené členky, ale aj zničené hlasivky. Sústredenie bolo obrazom nášho bohatého

letného folklórneho kalendára. Jeho vrcholom bude regionálna folklórna prehliadka Folklórne Mestečko v nedeľu popoludní na hodovú slávnosť nášho mesta, kde sa predstavíme s dvomi folklórnymi pásmami a privítame folkloristov z blízkeho i vzdialenejšieho kraja.

V programe sa okrem hostiteľov predstaví viacero súborov: Ludová hudba Malí a Mladí huslisti z Červeníka, FS Dudváh z Križovian nad Dudváhom, Terchovský súbor Blancier zo Žiliny a bývalí členovia folklórnych súborov Železničiar, Tatran a Akademik. Súbor vznikol v roku 2018 ako folklórny súbor Blancier, skladá sa z bývalých členov folklórneho súboru Rozsutec, folklórneho súboru Stavbár a ich kamarátov. Činnosť súboru je zameraná na jánošíkovský kraj Terchová a blízke okolie Kysuce, Orava a Liptov. V ich podaní zaznie pásmo Zo salaša.

Elena Slamková, Juraj Hladký

Na Verešváarských slávnostiach vystúpi aj KSF Mestečko

Počas tohtoročných slávností v Červeníku okrem dvoch hlavných pódíí, teda na amfiteátri a na pódiu pod Verešváarskou zvonnicou prišli aj s niekoľkými novinkami. A výrazne budú zastúpené aj leopoldovské farby. Aktuálny 57. ročník Slávností spevu, hudby a tanca Červeník 2023 sa uskutoční od 4. do 6. augusta.

Celý program sa začne už v piatok po 16. hodine sprievodom pod Verešváarskou zvonnicou ako pozvánka na Verešváarsku svadbu, ktorá bude v amfiteátri. Bude to otvorenie 57. ročníka slávností a účinkovať budú DFSk Verešvaran, DFS Verešvaranček, DH Verešvaranka, LH Karpatská muzika a bývalí členovia súborov. Aj celý piatkový program sa nesie v znamení príjemnej atmosféry komorných podujatí, takže rovnako aj tento rok si môžu obyvatelia vydychnúť, že každoročný hluk piatkového komerčného programu je minulosťou. Večernou lahôdkou bude vystúpenie známeho rusínskeho speváka Štefana Šteca a jeho Fajty, ktorý sa v poslednom čase ozýva v rádiách najmä vďaka úprave pesničky Za rána za rosy z muzikálu Na skle maľované. Potom bude nasledovať Verešváarsky tanečný dom. Interaktívne podujatie, na ktorom sa aj vy môžete naučiť niektorý z tancov v tanečnom kole s členmi FS Hornád a LH Mateja Topolovského z Košíc.

Sobota bude v znamení tradičného programu. Tešiť sa môžeme vystúpeniam pod Verešváarskou zvonnicou. Už od 13. hodiny sa predstaví Folklórna skupina Cífer s Cíferskými obrázkami, nasledovať budú počas celého popoludnia Dychovky pri Zvonici v podaní klasiky, akú každoročne poznáme. Vystúpia DH Drahovčanka, DH Bučianka a DH Šintavanka. Od 17. hodiny to bude Sprievod mažoretiek a dychového orchestra z Novej Dubnice a nasledovať bude 41. ročník Beh zdravia ulicami Červeníka – o pohár predsedu

Jednoty SD Trnava. Sobotný večer bude patriť návratom k bigbítu konca rokov šesťdesiatych, keď sa stretnú Verešvarania a Leopoldovčania – bývalí členovia kapiel Omega Club a Blue Wings. Od 21. pri Zvonici až do dlhej noci budú hrať HS MILKIVEJ-Červeník a LH Trnaľčan. Paralelne bude pripravovaný aj program v amfiteátri. Od 14. hodiny tvorivé dielne pre deti, a počas neho aj vystúpenia detských folklórnych súborov: Verešvaranček Červeník, Dudvážtek Križovany nad Dudváhom, DFS Šulekovo a Juránek Borský Svätý Jur. Od 17. hodiny program pokračuje Verešvárskym tanečným domčekom, teda školičkou tanca pre najmenších. Od 21. hodiny sa na hlavnom pódiu predstaví muzikálom Veci, čo sa dejú členovia FS Hornád z Košíc.

Nedelňný program sa začne priamym prenosom RTVS Rádia Regina v programe Malebná cesta dolu Váhom s vystúpením FS Inovec Hlohovec, FSK Šulekovo Hlohovec, FSK Kolovrátok Drahovce, KSF Mestečko Leopoldov, Muzika Heskovci, Malí a Mladí huslisti Červeník a potom budú nasledovať tradičné Hudobné pozdravy, v ktorých môžete priamo naživo niekomu zablažovať. Od 16.30 bude nasledovať krojovaný sprievod až do amfiteátra, kde bude pokračovať hlavný program so známymi účinkujúcimi z regiónu. V programe sa podstavia známe mená, a tiež aj DH Hanačka z Břestu, ktorá potom večer vystúpi aj pri zvonici. Dozvuky programu pokračujú potom aj v pondelok po Verešvárskou zvonice. Samostatný paralelný program bude počas celého festivalu aj v Múzeu dedičstvo našich predkov kúsok od zvonice. Súčasťou bude počas celých troch dní aj jarmok ľudových remesiel. Novinkou je stanové mestečko pre tých, ktorí chcú stráviť noc v Červeníku. K dispozícii im je plocha v amfiteátri a aj sociálne zariadenia.

(maju)

Vzpružila nás Mestečanka i pobyt v kúpeľoch

Základná organizácia Slovenského zväzu telesne postihnutých v našom meste zorganizovala pre svojich členov 20. júna v Spolkovej záhrade posedenie pri hudbe, na

ktorom sa zúčastnilo 96 členov. O dobrú náladu sa nám už tradične postarala svojím spevom a hudbou naša Mestečanka. Počas príjemného popoludnia vládla dobrá nálada, aj sme si zaspievali, ale hlavne sme sa porozprávali, postretali svojich kamarátov, s ktorými nie sme v každodennom kontakte. Po dobrom guláši sme si pochutili na kávičke a výborných zákusoch, ktoré nám napiekla naša členka pani Mertlová, za čo jej ďakujeme. Za príjemné posedenie, dobrý guláš a obsluhu ďakujeme Pizza Kaktus & Spolková Záhrada a tešíme sa na ďalšie stretnutia a spoločné podujatia.

Naša organizácia už tradične organizuje rekondično-liečebný pobyt v kúpeľoch v rámci projektu *Podpora zdravia, rekondičný pobyt a kultúrne podujatia seniorov a ZŤP občanov*. Tento rok išlo o týždňový rekondično-liečebný pobyt v kúpeľoch Bojnice, v liečebnom dome Lysec, na ktorom sa zúčastnilo 36 členov organizácie. Pobyt sa stretol s dobrým ohlasom. Absolvovali sme rôzne procedúry predpísané lekárom, ktorými sme si zlepšovali naše fyzické a duševné zdravie. V prívetivom prostredí bojnických kúpeľov sme v rámci rehabilitácie chodili na prechádzky do parku a absolvovali sme pitnú kúru liečivou vodou. Samozrejme, nechýbali ani poobedňajšie posedenia na terase pri kávičke a dobrom zákusku, kde sme sa v družnej debata rozprávali, a tí skalní, ktorí sú tu už po šiesty raz, si pochvaľovali a robili si plány, že budúci rok sa tu opäť stretneme. Spokojní a oddýchnutí, plní elánu sme sa vrátili domov.

Zdenka Karabová

Emília a Filip Harsányiovcí – symbióza generácií

Zaiste si aj vy nielen počas leta spomínate na svojich starých rodičov, keď ste u nich a s nimi trávili prázdniny. Aj keď dnes sa seniorská generácia v ére kultu mladosti neraz podceňuje, starší ľudia nám majú čo odovzdať. Najmä skúsenosti a neraz aj múdrosť, ktorá sa nedá naučiť v žiadnej škole. Vie o tom aj čerstvý absolvent leopoldovskej základnej školy Filip Harsányi. V júni absolvoval 9. ročník, pokračuje na gymnáziu a zapája sa do organizovania mnohých školských i mestských akcií. No čo je dôležité, na podujatiach pomáha aj svojej babičke Emílii Natálii Harsányiovej. Viacerí z nás ju poznajú ako dlhoročnú učiteľku, ale aj ako kronikárku. Rozhodli sme sa, že oslovíme oboch, aby nám spoločne povedali o svojich aktivitách a ako sa vzájomne generačne obohacujú.

Emília N. Harsányiová uchováva rodinné kroniky aj s fotografiami svojich predkov, ktorí pôsobili aj v leopoldovskej pevnosti. Jej manžel Andrej bol vodohospodár a zoznámila sa s ním v Kolárove v začiatkoch svojho učiteľského povolania. Neskôr pracoval v hlohoveckej Drôtovni a v Slovliku. Bolo to už v čase, keď sa vrátili do Leopoldova. Na úvod nám povedala E. Harsányiová viac o nedávnej trinásťročnej práci kronikárky. „Bol to nápad primátora M. Gavorníka a poslankyne R. Miklošovej. Prišli za mnou, či by som sa nedala na písanie kroniky. Predtým som totiž zbierala materiály o našej rodine a zaujímalo ma, čo sa predtým v našom mestečku udialo. V Trnave som teda absolvovala kurz kronikárov. Keď som sa rozhodla skončiť a pani primátorka mi odovzdávala dakovný list, spočítali, že za celú éru mojej práce som napísala 1149 strán textu písaného rukou. V Leopoldove si želali, aby kronika bola takto písaná, teda rukou. Niektoré kroniky sa totiž píše už aj na počítači a potom sa vytlačené strany vlepujú do kroniky. Mala som notárske pero s dokumentárnym atramentom, ktorý vie odoláť času. Nemala som pekné písmo, no snažila som sa. Kronika mala hrubé listy, že sa tam nedala dať ani podložka. Na každý list som si musela ceruzou nakresliť riadky. Potom som napísala text a jemne riadky vygumovala,“ hovorí pani Harsányiová, ktorej kronika pred rokmi dostala aj ocenenie za najkrajšiu kroniku vo svojej kategórii. Nebola to jej prvá skúsenosť s leopoldovskou samosprávou, keďže počas dvoch období bola poslankyňou a pôsobila aj v Zbore pre občianske záležitosti. Spomína aj na svoju prácu učiteľky. „Bola ňou aj moja teta. Doma ma od tohto štúdia odhovárali, chceli, aby som bola farmaceutka. Po absolvovaní štúdia som nastúpila v rokoch 1958 – 60 na miestnenku do Kolárova. Aj keď sme sa nevedeli dohovoriť po maďarsky, vtedy učiteľ musel robiť všetko, dokonca sme chodili aj popisovať hospodárske zvieratá. Bolo to v čase, keď sa chodilo presvedčať ľudí, aby vstúpili do družstva,“ hovorí. V roku 1961 sa vrátila do rodiska, najprv učila v Šulekove a potom aj v rokoch 1965 – 1993 v Leopoldove. Okrem predmetov dejepis a zemepis musela učiť aj telesnú či hudobnú výchovu, bola aj výchovnou poradkyňou. „Dejepis a zemepis mi sedeli najviac. Bol aj priestor venovať sa regionálnej výchove už od 4. ročníka na prvom stupni, kde som neraz zastupovala. Napríklad už štvrtákom sme hovorili o pevnosti, o výstavbe, o hrubých múroch, o tureckých špiónoch, ktorí obliehali pevnosť a podobne. A to deti veľmi zaujímalo,“ hovorí pani Harsányiová a pripomína, že po babke Oborilovej (Šokovej rodenej Greguškovej) je Leopoldovčanka, kým jej dedko pochádzal z Modry. „Keď som mala osemdesiat, povedala som si, aby kroniku písal mladší. Dnes veľa čítam, chodím na turistiku a veľa času strávim v záhrade. Zúčastňujem sa všetkých mestských podujatí, a chcem aby aj moje vnúčatá chodili na všetky podujatia a aby boli na svoje mesto hrdí,“ hovorí.

Filip Harsányi býva s rodičmi a babičkou v spoločnej domácnosti. Jeho otec je rovnako učiteľom biológie a chémie, mama je chemičkou v Envirale. Filip má, logicky, vzťah najmä k chémii. Aj preto sa okrem školy zúčastňuje na olympiádach. *„Začalo sa to matematikou a matematickou olympiádou. Popritom to bola aj chémia. V piatom ročníku som bol tretí na okresnom kole matematickej olympiády a povedal som si, čo keby som šiel aj na ostatné. Skúsil som geografickú a dejepisnú olympiádu. Moja učiteľka Lubica Holanová sa ma pýtala, či by som nechcel skúsiť technickú olympiádu. Vtedy som zaznamenal aj úspech – bol som prvý na obvodnom kole a postúpil som aj do krajského kola, kde som sa umiestnil ako štvrtý,“* hovorí Filip Harsányi. *„Babička a rodičia sú mi vzorom najmä v dejepise a geografii. Najmä s babkou sa na moje olympiády spoločne poctivo pripravujeme. Je to veľmi zaujímavé ísť po babkiných i otcových šlapajach, to je asi aj príjemný údel dieťaťa z učiteľskej rodiny.“*

V každej takejto aktivite je úspešný, aj keď sa nenechá odradiť neúspechom. Olympiády sú veľmi rôznorodé, žiaci môžu vypracovávať projekt, napríklad Filip pripravoval tému o živočíchoch, ktoré popísal. Na chemickej olympiáde riešil teoretickú a praktickú časť, v teórii o téme sa musí čo najviac naučiť a v praktickej to využiť konkrétne pri nejakej činnosti. Pýtali sme sa ho aj na témy spojené s mestom. *„Väčšinou sú to dopredu stanovené témy, azda až na strednej škole bude možnosť prísť s nejakým projektom a vypracovať prácu napríklad o dejinách Leopolda.“* Filip sa zapojil do veľkého množstva rôznych takýchto súťaží azda vo všetkých odvetviach. Ich vymenúvanie by vydalo na celý zoznam, tak spomeňme aspoň niektoré: biologická, chemická, technická olympiáda, venoval sa šachu, ale i behu, najnovšie sa učí hrať aj na syntezátore a navštevuje aj hodiny aikida. A to naozaj nespomíname všetko. Od septembra bude študentom Gymnázia Jána Hollého v Trnave. *„Rád sa zapájam do diania v meste, napríklad som sa snažil pomôcť na nedávnom školskom dni otvorených dverí, rovnako pri upravovaní školského parku počas minuloročného leta, podobne rád navštevujem aj mestské akcie, bol som rád, že som mohol pomôcť pri stahovaní knižnice. Mám pocit, že by som sa mal zapájať do mestských akcií a pomáhať ľuďom z nášho mesta. Azda aj preto ma vidno po babkinom boku pri príprave rôznych podujatí napríklad na námestí,“* hovorí.

Text a foto Martin Jurčo

Budova úradu sa dostala do finále súťaže za architektúru

Slovenská komora architektov už po 22. raz oceňuje to najkvalitnejšie zo súčasnej slovenskej architektúry prostredníctvom ceny CE ZA AR. Členovia a členky medzinárodnej poroty sa aj tentoraz snažili vyzdvihnúť nielen estetickú kvalitu a trvácnosť realizácií, ale dbali aj na ich energetickú a sociálnu udržateľnosť. Do ocenenia CE ZA AR bolo prihlásených 95 diel zrealizovaných podľa návrhu slovenských architektov a architektiek.

Porota navštívila 28 z nich počas 1600 km dlhej cesty naprieč Slovenskom a susedným Českom. Z vybrala 21 nominácií v šiestich kategóriách. Zaujímavosťou tohto ročníka je, že dve z týchto diel sa nachádzajú mimo územia Slovenska a ďalšie bolo možné vidieť iba počas niekoľkých dní v rámci letného hudobného festivalu. Tak ako v uplynulých ročníkoch sú nominácie rozdelené do piatich typologických kategórií: rodinné domy, bytové domy, občianske a priemyselné budovy, interiér a exteriér. Šiestou kategóriou sú fenomény architektúry, ktoré umožňujú porote vyzdvihnúť rôzne aspekty architektonickej kvality bez typologických obmedzení. Cieľom súťažnej prehliadky CE ZA AR je aj upozorniť širšiu verejnosť na úlohu architektúry pri rozvoji spoločnosti, zlepšovaní kvality prostredia pre život a prácu, ako aj pri tvorbe nových kultúrnych hodnôt. Ocenenie sa aj preto dlhodobo venuje úlohám samospráv vo formovaní miest a obcí a dokazuje, že kvalitná architektúra či zodpovedne navrhované verejné stavby a priestranstvá sú cestou k vyššej kvalite života obyvateľov. „Aj vďaka Cene za architektúru CE ZA AR vidíme, že diela, ktoré sú pripravované zodpovedným a transparentným postupom súťaže návrhov, vytvárajú udržateľné stavebné prostredie. Iba porovnávaním možných podôb stavebných investícií vieme smerovať energiu do projektov, ktoré neškodia životnému prostrediu a sú prospešné

pre rozvoj spoločnosti a medziludských vzťahov,“ hovorí Predsedníčka SKA, architektka Nora Vranová.

Porota zložená z domácich a zahraničných odborníkov aj tento rok spoločne navštívila diela zo svojho výberu, a mala tak možnosť zažiť ich na vlastnej koži a v neformálnej atmosfére diskutovať o kladoch a záporoch jednotlivých realizácií. Na záver zúžila výber do nominácií v jednotlivých kategóriách a zároveň určila víťazné diela. Konečné výsledky sú až do ich vyhlásenia utajené.

V kategórii Občianske a priemyselné objekty je nominovaná Kancelárska budova MTS B3 v Krivej na Orave a Mestský úrad v Leopoldove (atelier: zerozero, architekti: Irakli Eristavi, Pavol Šilla, Juraj Červený, krajinný architekt: Rastislav Mochnacký). „Silný výraz v exteriéri (až nečakaný) sa prenáša do dvoch najväčších priestorov interiéru (sobášna sieň a zasadačka), ktoré pôsobia až nadštandardne. Skvelý príklad verejnej stavby,“ informuje v anotácii odborná porota. Slávnostné vyhlásenie ocenených diel bude 5. októbra 2023 v Starej tržnici v Bratislave, priamy prenos z odovzdávania CE ZA AR 2023 uvidia diváci na Dvojke RTVS. Držme našmu železku v ohni v podobe nového mestského úradu palce!

(maju)

Úrad nominovali aj na Cenu Dušana Jurkoviča

Zdá sa, že nová budova mestského úradu je asi najzaujímavejšou témou medzi architektmi a odbornou verejnosťou. Už samotné nominácie ocenenia CE ZA AR a najnovšie aj Ceny Dušana Jurkoviča sú signálom o kvalite stavby a význame otvoreného procesu jej výstavby v zmysle vyhlásenia architektonickej súťaže až po prehľadné financovanie. Do 58. ročníka Ceny Dušana Jurkoviča zaradili práve novostavbu mestského úradu. Po osobných obhliadkach zúžili nominácie na 11 stavieb, z ktorých komisia vyzdvihla dve: Jurkovičovú Tepláreň v Bratislave a Mestský úrad v Leopoldove, ktoré napriek svojmu odlišnému charakteru spĺňali najprísnejšie kvalitatívne hodnotenia. Napokon sa laureátom stala Tepláreň a leopoldovský mestský úrad skončil medzi ďalšími piatimi najlepšimi nomináciami. Porotca Richard Murgaš: „Ak by som mohol dať dve prvé miesta, tak tým druhým by bol Leopoldov. Príklad správneho príbehu realizácie verejnej investície, počnúc súťažením, výberom dobrého návrhu, kvalitným projektom a končiac zapojením dobrého dodávateľa za účasti autorov projektu. To všetko s podporou od budúceho užívateľa. Komplexné riešenie nárožného bloku s vítaným začlenením pôvodnej budovy vytvára chránený nástupný a stretávací priestor príjemnej ľudskej mierky. Montovárnosť betónu a bielej omietky môže u niekoho evokovať sterilitu. Pozdĺžna dispozícia s dvoma veľkopriestormi na jej koncoch je umnou odpoveďou na zažité schémy. Dizajnové výstrelky tvarovania stropov veľkopriestorov vtlačajú objektu punc jedinečnosti.“

Cenou Dušana Jurkoviča sú od roku 1964 oceňované projekty, autori alebo kolektívy, ktorí prispeli k zvýšeniu úrovne a prestíže architektonickej tvorby na Slovensku.

(maju)

VČERA, DNES A ZAJTRA (21)

Za vzniknuté meškanie sa ospravedľujeme...

Ako chlapec som prostredníctvom svojho otca tiež patrilo do radov „modrej armády“. Kedysi tento názov znamenal istú vážnosť a kredit spočívajúci v dôležitosti a náročnosti tohto povolania. Takmer denne som na stanici pozoroval chod tohto organizmu, ako funguje, zamestnáva mnoho ľudí pohybujúcich sa na stanici, v kolajisku pri údržbe a obsluhu výhybiiek či vtedy ešte väčšinou mechanických návěstidiel.

Výluka cestného mosta v Hlohovci ma opäť prinútila denne využívať služby niekdajšej „modrej“, ktorá dnes už s týmto prívlastkom nemá nič spoločné. Hlohovec – Leopoldov je moja terajšia trasa, z ktorej čerpám momentálne „zážitky“. Na tejto jednokolajnej trati zvyčajne podľa minuloročného grafikonu premávali iba osobné vlaky a takzvané regionálne expresy. Po novom pribudli rýchliky Bojnice, ktorým sme v dávnej minulosti hovorili prievidské. Momentálne tu prevažne premávajú trojčlánkové motorové jednotky slovenského výrobcu ŽOS Vrútky zvané Húsenica alebo Dunihlav. V koncových článkoch trochu hlučné (Dunihlav), ale oproti dreveným vagónom mojich chlapčenských rokov nesporný komfort. Otázne je, či na trati Nitra – Trnava, keď vlak zberá pracujúcich a najmä deti a študentov, je kapacita 170 sediacich cestujúcich dostatočná. V čase rekonštrukcie mosta som zažil časté tlačenie, keď aj výpravca v Hlohovci musel nabádať cestujúcich cez trijo dverí, aby sa natlačili na seba. Našťastie, v tom čase nám už oficiálna propaganda „zrušila“ covid a my sme sa mohli bez porušenia dvojmetrového nariadenia po sebe mágať.

Mimochodom – výpravca

A v tomto bode sa končí moja idylka o modernej železnici. Mužov a ženy v červených čiapkách už nemôžeme nazvať výpravcami. Vlaky zo stanice vypravujú sami sprievodcovia, v jednej osobe vlakvedúci. Výpravca, ak vôbec v stanici je takáto funkcia, obsluhuje výhybky a stavia vlakovú cestu, ak je v stanici viacero koľají, a hlási príchody a meškanie vlakov. Je asi historickým prežitkom, v dobe automatizácie zabezpečenia, ak pri tejto činnosti vyjde na kolajisko osobne sa vizuálne presvedčiť, či mu na zamýšľanej koľaji niečo neprekáža. V bývalom dopravnom uzle Leopoldov nemajú ani to. Ja som tam videl iba dozorca výhybiiek, ktoré asi aj tak ovládajú dispečeri diaľkovo možno z Trnavy. Aj rozhlas funguje na diaľku. Aj to tak vyzerá. Nezriedka strojový hlas upozorňuje, že vlak je pripravený na odchod a ešte nie je v stanici alebo naopak – už odchádza. Informácia, kde je príslušný vozeň radený, je takmer zbytočná, pretože hľadať ho po nástupišti, keď grafikon predpokladá jednu alebo žiadnu minútu na vystúpenie a nastúpenie cestujúcich, je nemožné. Treba sa rýchlo vtrepať do najbližších otvorených dverí.

Ako sa však hovorí v Hlohovci, „papír je papír“

Je kuriózne, ak v čase, keď sú všetci spojení vysielaczkami, kráča reflexne odetý „dozorca výhybiiek“ s papierom aj kópiou na podpis k rušňovodičovi, aby mu ten podpisom potvrdil prevzatie zrejme rozkazu na ďalšiu cestu. Na striedanie majstrov rušňovodičov a sprievodcov už na také formality asi pri pravidelnom meškaní nie je čas. Striedajú sa takmer za jazdy s chvatným odovzdaním kontroléra, zvyčajne bez dostatočnej informácie o špecifickom správaní sa súpravy. Skúške brzd a podobnému folklóru minulého storočia už dávno odzvonilo. Bol som svedkom prípadu, keď sprievodkyňa zo zmeškaného vlaku v konečnej stanici utekala cez koľaje do druhého vlaku, ktorý čakal na ňu, aby mohol vôbec odísť s kompletnou „čatou“ (1+1), ale už nie načas. V práci dispečerov niekedy takisto absentuje zdravý rozum. Ak prípojný vlak čaká na zmeškaný alebo aj nezmeškaný vlak, dispečer jeden nechá čakať na jednom nástupišti a druhý na inom, aj keď koľaj na

náprotivnej strane nástupišta čakajúceho vlaku je voľná. Úzkoprsá rekonštrukcia leopoldovskej stanice ráta iba s jedným podchodom, ako inak, na konci nástupišta. Nuž čo, občania, ruky na bradavky a urýchlene do podchodu, aby ste neprišli o spoj a nezostali na opustenej stanici, ktorá nemá ani dôstojné podmienky na čakanie a budovu v nočných hodinách nakoniec zatvoria. Bolo by ťažké, aby to bolo inak, pretože „dozorca výhybiek“ ťažko zabezpečí bezpečnosť čakajúcich v nočných hodinách. Dávno sú preč časy, keď v Leopoldove na čakanie slúžilo vychýrené kultúrne stredisko, kde bolo možné požičať si noviny a časopisy a občas sa tu premietali aj filmy. To, že vo veľkých staniach hliadkovali „osožáci“ (Ozbrojená stráž ochrany železnice) neznamenal, že sme žili v policajnom štáte, ale jednoznačne to prispievalo k bezpečnosti cestujúcich a pokojnejšiemu cestovaniu.

Domino

Najväčším problémom železníc v osobnej doprave je asi meškanie. To tu bolo vždy, ale zvyčajne bolo spôsobené nepriaznivým počasím alebo nehodami – teda viac-menej objektívnymi príčinami. Dnes sa mešká bez ohľadu na počasie denne a všade. Prečo? Nuž, páni dopravní inžinieri tvoriaci grafikon nedvihnú svoje úradnícke zadky, aby sa ponorili do reality na staniach. Sú im ukradnuté pripomienky, sťažnosti aj petície občanov alebo miest a obcí. Snaha o zrýchlenie dopravy na papieri vychádza, ale v praxi je to úplne inak. Zvýšenie počtu vlakov nezmyselne krátke zastávky v stanici a nadväznosť siete prípojev s minimálnou časovou rezervou na prestup, križovanie protiúdúcich vlakov na jednokolajných tratiach s pár minútovým rozdielom v odchodoch vytvára dominový efekt. Zmešká jeden vlak a vyvolá meškanie ďalších troch. Niekedy sa zastavuje rozum, ako môže na 20-kilometrovom úseku Nitra – Hlohovec meškať vlak, začínajúci z Nitry, 30 minút. Možno aj preto, že je to vlastne kyvadlová doprava a meškal už pri príchode z protismeru a na obrátku má niekedy iba päť minút. Možno aj preto, že je málo rušňovodičov, pre ktorých je už náročná práca málo finančne atraktívna. Možno aj preto, že sprievodkyňa zaspala a nemal ju kto zastúpiť. Možno aj preto, že museli použiť plošinu pre nastúpenie imobilného cestujúceho, ktorej použitie je časovo náročné, aj keď masívne propagované.

Neviem, ako to riešia v Japonsku, ale u nás by na začiatok stačilo, ak by sa tvorcovia dopravnej cesty išli spýtať ako na to nejakého štamgasta do staničnej krčmy, ten by im to postavil rozumnejšie a najmä reálnejšie...

Vojtech Moravčík

Kultúrne stredisko na železničnej stanici Leopoldov bolo kedysi na úseku cesty Bratislava – Žilina legendárne a cestujúci ho využívali naozaj hojne. Bolo totiž skutočne kultúrne. A nielen ponukou novín, časopisov, rôznych publikácií či kníh, ktoré spríjemňovali čas čakania na vlaky. Okná lemovali záclony, zútulňovalo ho aj množstvo kvetov a tesne za

dverami, tam kde na fotografii z roka 2013 vidieť prebalovací pult, bola kedysi malá kója s výhľadom do miestnosti, kde bolo okolo stolíkov vždy plno. Mávali tam službu dámy, ktoré sa starali o spokojnosť cestujúcich. A tí, ktorým sa neušlo miesto dnu, neraz vo vestibule doslova striehli blízko dverí, aby sa do kultúrneho strediska prešmykli, len čo odtiaľ vyšli tí, ktorým práve prichádzal vlak. To všetko po roku 1989 bez akejkolvek náhrady zmizlo. Zostali len holé múry. Stoly so stoličkami nahradilo pár ošarpaných lavíc, na kvety, záclony a príjemnú atmosféru sa pamätá už len zopár pamätníkov. Úslovie – *technika boľšaja, kultury net*, ktorým sa ešte aj dnes charakterizuje primitívne buranstvo, už začalo naplno platiť aj na nás. A nielen na leopoldovskej stanici.

Text a foto: Marta Moravčíková. Stav niekdajšieho vychýreného a naozaj kultúrneho Kultúrneho strediska železničnej stanice Leopoldov v septembri 2013.

Ako sa darilo na futbalových trávnikoch v jarnej časti sezóny 2022 – 2023

Zhodnotenie jarnej časti prinášame v podobe krátkych komentárov trénerov jednotlivých súťažných družstiev.

Dospelí – hrajúci tréner Stanislav Piovarči (druhým hrajúcim trénerom Luboš Švestka): Prípravu na odvetnú časť sezóny sme začali 21. januára. Využívali sme hlavne domáce podmienky v podobe vedľajšieho tréningového ihriska. V pláne bolo sústredenie a 5 prípravných zápasov. Do mužstva sa vrátil z Hlohovca brankár Lukáš Žemla, z dorastu pribudol Filip Holík a ku koncu súťaže aj Samuel Sucháček. Na hostovanie prišiel Michal Kinčí, ktorý však záverečné zápasy už neabsolvoval. Pozitívom zimnej prípravy bolo vydarené sústredenie v Dolnom Kubíne, ktoré absolvovali s mužmi aj naši dorastenci. V penzióne Kuzmínovo sme mali vytvorené veľmi dobré podmienky. Odohrali sme všetky

názov súťaže: **VIII. liga-RUBBEX-ObFZ TT**

Tabuľka po jarnej časti súťaže

	Klub	Z	V	R	P	Skóre		B
1	OFK - Drahovce	26	22	2	2	93	: 28	68
2	OŠK Moravany nad Váhom	26	20	4	2	111	: 27	64
3	Telovýchovná jednota Veľké Kostoľany	26	15	5	6	74	: 33	50
4	MTK Leopoldov	26	13	4	9	58	: 41	43
5	OŠK Zavar	26	13	2	11	51	: 54	41
6	OŠK Dubovany	26	11	6	9	50	: 44	39
7	TJ Družstevník Brestovany	26	12	2	12	53	: 55	38
8	FTC Trakovice	26	11	4	11	60	: 57	37
9	OŠK Veselé	26	9	9	8	38	: 46	36
10	ŠK Borovce	26	7	4	15	38	: 59	25
11	OŠK Prašník	26	8	1	17	38	: 86	25
12	TJ Slovan Ostrov	26	6	4	16	46	: 82	22
13	TJ Družstevník Chtelnica	26	4	4	18	36	: 72	16
14	FK Šulekovo	26	4	3	19	33	: 95	15

naplánované zápasy, ale tréningová dochádzka takmer počas celého prípravného obdobia nebola ukázková. Pokiaľ id eo výsledky a hernú stránku, samotnú súťaž sme začali solídne Určitý zlom nastal v zápase s Trakovcami, ktorý sme síce vyhrali, ale podali sme zlý výkon.

názov súťaže: **VI. liga-Dorast-U-19-sk.B-ObFZ TT**

Tabuľka po základnej časti súťaže

	Klub	Z	V	R	P	Skóre		B
1	ŠPORTOVÉ KLUBY BLAVA 1928	18	16	2	0	81	: 10	50
2	OFK Malženice	18	13	1	4	77	: 21	40
3	TJ Družstevník Chtelnica	18	12	2	4	70	: 17	38
4	MFK Vrbové	18	12	1	5	69	: 31	37
5	OŠK Šúrovce	18	10	3	5	49	: 25	33
6	Telovýchovná jednota Veľké Kostoľany	18	6	3	9	37	: 37	21
7	OFK - Drahovce	18	5	3	10	20	: 56	18
8	MTK Leopoldov	18	2	3	13	23	: 74	9
9	OŠK Dubovany	18	2	2	14	16	: 57	8
10	TJ Družstevník Špačince	18	1	2	15	12	: 126	5

Tabuľka nadstavbovej časti súťaže - o 7. - 10. miesto

1	OFK - Drahovce	27	13	4	10	51	: 64	43
2	OŠK Dubovany	27	6	2	19	27	: 69	20
3	MTK Leopoldov	27	5	3	19	38	: 97	18
4	TJ Družstevník Špačince	27	3	3	21	28	: 156	12

názov súťaže: V. LIGA-Žiaci-U-15-SK.A-OBFZ TT

Tabuľka po jarnej časti súťaže

	Klub	Z	V	R	P	Skóre	B
1	TJ Iskra - Horné Orešany	18	15	0	3	61 : 19	45
2	PFK Piešťany C	18	14	0	4	92 : 32	42
3	OŠK Dolná Krupá	18	13	0	5	90 : 26	39
4	MFK Vrbové	18	9	2	7	54 : 45	29
5	TJ Madunice	18	9	1	8	46 : 61	28
6	TJ Slovan Červeník	18	8	2	8	58 : 43	26
7	OŠK Ružindol	18	8	1	9	47 : 46	25
8	TJ Družstevník Brestovany	18	7	1	10	36 : 57	22
9	MTK Leopoldov	18	2	0	16	25 : 118	6
10	OTJ - Banka	18	1	1	16	22 : 84	4

V nasledujúcich dvoch zápasoch sa nám zranili na dlhé obdobie kľúčoví hráči – Lukáš Tvrdý si zlomil nohu a musel absolvovať operáciu a Jurajovi Pobjeckému sa obnovilo zranenie kolena a bude musieť ísť na operáciu. Prejavila sa aj slabá tréningová dochádzka, ktorá sa nezlepšila ani počas súťaže. Záver sezóny sme absolútne nezávládli a prehrali sme posledné štyri zápasy. Celkovo teda nemôžem hovoriť o spokojnosti, pretože si myslím, že toto mužstvo malo na viac. Napriek tomu by som sa chcel všetkým chalanom poďakovať, pretože futbal u nás hráme hlavne pre zábavu a veľakrát obetujú svoj čas aj na úkor rodiny a som rád, že reprezentujú náš klub a mesto. Poďakovanie patrí aj vedeniu klubu, ktoré sa snaží všetkým kategóriám vytvárať čo najlepšie podmienky. A, samozrejme, divákovi a všetkým, ktorí nám rôznym spôsobom pomáhajú.

Dorast – Juraj Pobjecký: Druhú polovicu sezóny by som zhodnotil tak, že bola ako na „hojdačke“. Nehľadiac na tabuľku a výsledky, ale na výkony mužstva, by som povedal, že sa striedali horšie výkony s tými lepšími. Opäť sme sa museli popasovať s problémami

názov súťaže: PRÍPRAVKA-U11-SK.B-OBFZ TT

Tabuľka po jarnej časti súťaže

	Klub	Z	V	R	P	Skóre	B
1	TJ Družstevník Špačince	22	18	1	3	182 : 43	55
2	PFK Piešťany B	22	17	1	4	164 : 59	52
3	MTK Leopoldov	22	14	3	5	104 : 65	45
4	MFK Vrbové	22	14	1	7	126 : 85	43
5	OTJ - Banka	22	11	1	10	84 : 92	34
6	TJ Slovan Červeník	22	10	3	9	100 : 83	33
7	OFK - Drahovce	22	10	2	10	91 : 106	32
8	Telovýchovná jednota Veľké Kostoľany	22	10	1	11	99 : 117	31
9	Futbalová škola Róberta Hanka	22	7	2	13	88 : 106	23
10	FC Spartak Trnava	22	5	3	14	51 : 118	18
11	TJ Družstevník Chtelnica	22	3	3	16	49 : 160	12
12	ŠPORTOVÉ KLUBY BLAVA 1928	22	2	1	19	35 : 139	7

z prvej polovice sezóny (počet hráčov, zranenia, choroby atď.), ale v konečnom dôsledku ku koncu tejto polovice sezóny sa situácia zlepšila, lebo do tímu pribudli nové tváre. Pár chalanov sa už začalo postupne zapájať aj do tréningov a zápasov A-mužstva. Na záver by som sa chcel poďakovať všetkým hráčom, rodičom ako fanúšikom a členom MTK Leopoldov, ktorí nám počas sezóny pomáhajú.

Starší žiaci U15 – Richard Slovák: Sezóna v podaní U15 bola super. Chlapci si konečne vyskúšali hru na veľké ihrisko. Keďže stále sa nepozerala na výsledky, hodnotím ju super v oblasti tréningov aj odohratých zápasov. Chalani plnili, na čom sme sa dohodli, a možno v jednom zápase som bol menej spokojný, čo je na celú súťaž super. Celá partia prechádza do U19 (starší dorast.) a bude to veľmi ťažké, lebo budú hrať s o 4 roky staršími, ale určite chalani na ihrisku zabojujú a vyskúšajú si zasa niečo nové. Ťahúňmi mužstva boli Jakub Ďuriš, Denis Gažovič (výborný útočník), Dominik Kamenár (kapitán), Adriana Polačiková (vyžiadal si ju na budúcu sezónu Spartak Trnava), Jakub Miklovič (jeden z najlepších), Vojtech Pavlík (veľký prínos do mužstva), Michal Kaiser (najlepší hráč mužstva aj vo vzťahu k jeho prístupu), Matej Miklovič (veľmi skromný a výborný futbalista) Alex Majgot, David Mráz, Matej Makýs, Janko Kloton (výborný chalan) a aj dvojčky Miško a Marek Chovanovci (výborný prístup). Tešíme sa na U19.

Prípravka U11 a U7 – Ivana Hegeduš: U11 – V ročníku 2022-23 sme odohrali 22 zápasov, z nich 14 sme vyhrali a v 3 sme remízovali, 5 zápasov sme prehrali. Trénovali sme 2x do týždňa a v sobotu bol majstrovský zápas. Skončili sme na 3. mieste so skóre 104:65. Najlepšími strelcami boli Nikolas Kuz a Alex Vachan. Najlepším hráčom bol Martin Levčík. U7 – Trénovali sme 2x do týždňa v zime v hale v Červeníku a telocvični našej ZŠ. Odohrali sme 2 priateľské zápasy s Veľkými Kostolanmi (pozn. red. Toto družstvo nie je zapojené do súťaží, pretože ide o najmladších, ktorí sa len zoznamujú s futbalom).

Pripravili jh a jk.

Do súťažného ročníka MTK prihlásil 3 tímy do 4 súťaží

Dospelí v dvoch súťažiach. Družstvo mužov ku koncu sezóny opäť postihlo viacero dlhodobějších zranení, ale veríme, že sa doň v novej sezóne zranení hráči vrátia. Zatiaľ sme zaznamenali dva odchody z mužstva – na hostovanie do susedného Červeníka odišli Martin Gatci a Matúš Malovec. Tréneri ešte rokujú o príchode nových posíl. Súťaž začneme stretnutím v Prašníku 5. 8. 2023 o 17:00 h. Dospelí sú zapojení do súťaže Bestrent cup (Pohár ObFZ Trnava), ktorá sa začína na leopoldovské hody, 29. 7. o 17:30 h. Súperom bude družstvo z Pečeniad. V prípade postupu budeme hrať 29. 8. s Kátlovcami.

Starší dorast (U19) V. liga-Dorast-U-19-ObFZ TT. Do družstva prídu spolu s trénerom Richardom Slovákovičom takmer všetci hráči zo starších žiakov, takže veríme, že zdravé súperenie prinesie väčšiu kvalitu na trávniky. Súťaž sa začína domácim stretnutím s Hornými Orešanmi 19. 8. o 17:00 h.

Mladší žiaci (U13) IV. liga-MZ-U-13-sk.C-ObFZ TT. Prípravkári z ostatných ročníkov sa posúvajú do kategórie mladších žiakov, kde bude pre nich novinkou akreditovaný rozhodca a o niečo väčšie ihrisko (súťaže prípravok nerozhodujú profesionáli väčšinou z radov organizátorov stretnutia). Ročník sa začne 29. 8. 2023 v Siladiciach o 10:30 h. Tajomník MTK Jozef Krilek pripomína: „Stále máme veľký záujem aj o mladšie ročníky a plánujeme tréningový proces sprostovať priateľskými zápasmi s ich rovesníkmi,“ nabáda malých nádejných futbalistov k organizovanému a profesionálnejšiemu futbalu.

jk, jh

Šachová partia pre zábavu i poučenie

Biely: **Vladimír Orviský**

Čierny: **Gorazd Kollárik**

Súťaž: SVK – 3. liga sk. A2, ŠK Hlohovec A – Kúpele Piešťany B (4. kolo)

Dátum: 18. 12. 2022

Otvorenie: Anglická hra (A33)

1.c4 c5 2.f3 Jc6 3.d4 c:d4 4.J:d4 Jf6 5.Jc3 e6 6.Jb3 (6.a3 Sc5 7.Jb3 Se7 8.Sg5 h6 9.Sh4 0-0 11.Se2 Sa6 12.0-0 Je5 13.Jd2 Sb7 14.Sg3 d6 15.S:e5 d:e5 Štohl vs. Chalífman, izt. Manila 1990; 6.g3 Db6 7.Jdb5 Je5 8.Sg2 a6 9.a4 Vb8 10.Se3 Sc5 11.S:c5 D:c5 12.Da3 D:a3 13.J:a3 d6 17.f4 Jc6 15.0-0-0 Ke7 Speelman vs. Timman, Londýn 1989; 6.Sf4 d5 7.c:d5 J:d5 8.J:c6 b:c6 9.Sd2 Sb4 10.J:d5 S:d2+ 11.D:d2 c:d5 12.e3 0-0 13.Sd3 Db6 14.0-0 Sa6 15.S:a6 D:a6 Korčňoj vs. Timman, Hilversum 1982) **6. - d5** (6. - Sb4 7.g3 d5 8.c:d5 J:d5 9.Sg2 0-0 10.0-0 J:c3 11.b:c3 S:c3 12.Vb1 Sb4 13.Se3 De7 14.Jd4 J:d4 15.D:d4 a5 =) **7.c:d5 e:d5 8.e3?! Se7?! 9.Se2 0-0 10.0-0 Se6** (10. - Sd6 11.Sf3 Dc7 12.g3 Sh3 13.Sg2 S:g2 14.K:g2 Vfd8 15.Jb5 Db6 16.J:d6 V:d6 17.Sd2 Je4 18.Vc1 Vad8 19.Sc3 J:c3 20.V:c3 d4 =) **11.Jd4 Vc8 12.Sf3 J:d4 13.D:d4 b6** (13. - Sc5 14.Dd3 Dc7 15.Jb5 De5 16.Jd4 Jg4 17.S:g4 S:g4 18.h3 Sd7 19.Sd2 De4 20.D:e4 d:e4 =) **14.Vd1 Vc4 15.Dd3 Dc7 16.J:d5?! J:d5 17.S:d5 S:d5 18.D:d5 Vd8 19.Df3 V:d1+ 20.D:d1 Sf6 21.Vb1 Vc2 22.a4 g6** (22. - Dc5 23.Sd2 S:b2 24.a5 h5 25.h3 b:a5 26.S:a5 g6 27.Dd3 Vc1+ 28.V:c1 D:c1+ 29.Kh2 Dc5 30.Dd2 Sc1 =) **23.b3 Dc3 24.g3?! Kg7?! 25.Sa3 Vd2 26.Dc1 Vc2 27.Dd1 Vd2 28.Df3** (28.Dc1 Vc2 29.Dd1 Vd2 30.Dc1 =) **28. - Va2?!** (28. - Dd3 29.Vc1 D:b3 30.Vc6 Sd8 31.Sc1 Va2 32.De4 Dd1+ 33.Kg2 Sf6 34.Vc7 De2 35.Df4 Vc2 =) **29.Sd6?!** (29.Vc1! Va1 30.Dd1 V:c1 31.S:c1 h5 32.Sa3 a6 33.h3 b5 34.a:b5 a:b5 35.Sd6 Da1 +/=) **29. - Dc2 30.Vf1 D:b3 31.Da8 h5** (Pozri diagram!) **32.Df8+? Kh7 33.h4 Va4 34.Sf4 Sg7 35.De8** (35.Dd8 a6 36.Kg2 De6 37.Vc1 Ve4 38.Kg1 Vb4 39.Dd7 Vb1 40.V:b1 D:b1 -+) **35. - a5 36.Kg2 Va1?!** (36. - Dd5+! 37.Kh2 Ve4 38.Db8 b5 39.Vc1 Vc4 40.V:c4 D:c4 -+) **37.V:a1 Sa1 38.e4** (38.Kh2 Sg7 39.De7 Da2 40.Kg2 b5 -+) **38. - Sg7 39.Sd6 a4 40.De7** (40.e5 a3 41.S:a3 D:a3 42.D:f7 Da8+ 3.Kh2 Df8 44.Da2 b5 45.e6 Sf6 -+) **40. - De6 41.Kf3 D:e7 42.S:e7 Sb2 43.Ke3 a3 44.S:a3 Sa3 45.Kd4 Sc5+ 0:1**

Šach, pri dodržaní určitých podmienok, dokážu hrať aj nevidiaci šachisti. Jedným z mála alebo možno aj jediným na Slovensku, ktorý sa zúčastňuje v súťažiach s vidiacimi je **Vladimír Orviský** (* 1967) z Piešťan. V súkromnom živote pracuje ako profesionálny masér. Zrak stratil ešte v detstve. Je niekoľkonásobným majstrom Slovenska v šachu nevidiacich. Počas hry má pred sebou osobitnú šachovnicu so zapichovaním šachových kameňov. Hmatom s oboma rukami musí dokázať určiť nielen ich postavenie, ale aj ich farbu. Tiež potrebuje mať podľa pravidiel hry pri

sebe sprevádzajúcu osobu, ktorá vykonáva tahy na súťažnej šachovnici podľa jeho hlasového pokynu a tiež opačne hlási vykonaný tah jeho súperom. V Hlohovci takéhoto pomocníka pri sebe nemal, tak som musel takúto činnosť vykonávať sám a súčasne sledovať postavenie figúr na jeho šachovnici a mojej, aby boli obe pozície v súlade, čo do určitej miery ovplyvňovalo moju pozornosť. Tiež z psychologického hľadiska bola preto pre mňa hra náročná, hoci som s Vladom nehral prvýkrát. Jeho prvý tah (1.c4) s bielymi figúrami som predpokladal, lebo ho má vo svojom repertoári v posledných rokoch najčastejšie. Miesto odskoku jazdcom 6.Jb3 prichádzali do úvahy iné alternatívy: 6.a3, 6.Sg5, 6.g3, 6.Sf4, 6.Jdb5. Ďalší priebeh otvorenia závisel aj od môjho výberu. Už v 6. tahu (6. – d5) som zaútočil pešiakom na stred šachovnice, lebo jeho predchádzajúci tah jazdcom (6.Jb3) mi to umožnil. Po braní pešiaka 7.c:d5 sa dalo brať aj jazdcom: 7. – J:d5 8.Sd2 a5 9.e4 J:c3 10.S:c3 Db6 11.a4 Sb4 12.Sb5 S:c3+ 13.b:c3 0-0 14.0-0 De7 15.Df3 Sd7 16.Dg3 Vfc8 17.Vad1 D:g3 18.h:g3 Se8 19.f4 Kf8 20.Vd6 Ja7 s pravdepodobne remízovou koncovkou. Miesto 8.e3 sa dalo hrať: 8.Se3 a5 9.a4 Sd6 10.g3 0-0 11.Sg2 Se5 12.J:d5 J:d5 13.D:d5 S:b2 14.Vd1 Sc3+ 15.Sd2 Se6 16.D:d8 Vf:d8 17.S:c3 S:b3 18.V:d8+ V:d8 19.0-0 Sa4 20.S:c6 S:c6 21.S:a5 Va8 22.Vd1 f6 23.Vd8+ s vyrovnanou pozíciou. Na 8.e3 bolo aktívnejšie: 8. – Sd6 9.Se2 0-0 10.0-0 Ve8 11.Sf3 Je5 12.S:d5 J:d5 13.J:d5 Sg4 14.f3 Se6 15.Kh1 a5 16.e4 a4 17.Jd4 S:d5 18.e:d5 Va5 19.Je2 h6 20.Sf4 Jc4 s obojstrannými možnosťami. V partii môj súper zaútočil na môjho izolovaného pešiaka v strede šachovnice, ktorého aj dobyl, hoci lepšie bolo jeho branie odložiť: 16.h3 Vd8 17.Je2 Jd7 18.Jd4 Je5 19.De2 J:f3+ 20.D:f3 Sf6 21.b3 S:d4 22.e:d4 Vc2 23.Sf4 Dc3 24.D:c3 V:c3 25.Vac1 Vdc8 s rovnováhou. Po chybnom 24.g3 som mal možnosť obmedziť pohyb bieleho strelca: 24. – Se7! 25.e4 Sc5 26.Sh6 S:f2+ (26. – V:f2?? 27.Dd8+ Sf8 28.D:f8 mat) 27.Kh1 Sd4 28.Vc1 V:c1 29.S:c1 f5 30.Kg2 (30.e:f5?? Dc6+ 31.Df3 D:f3 mat) f:e4 31.Sh6 Kf7 s výhodou čierneho. Pozičná remíza opakovaním ťahov mohla nastať po (miesto 28.Df3): 28.Dc1 Vc2 29.Dd1 Vd2 30.Dc1, ale piešťanský šachista hral asi na výhru. Rozhodujúcu chybu spravil šachom 32.Df8, keď po braní môjho pešiaka: 32.D:a7! V:a4 33.Db8 Va1 34.Df8+ Kh7 35.V:a1 Sa1 36.Sb4 Db1+ 37.Kg2 De4+ mohol bojovať o remízu.

Šachové okienko

Jeho meno i priezvisko mi bolo známe viacero rokov ešte ako pionierovi, lebo tak volali žiakov základnej školy za socializmu, keď som sa zúčastňoval šachových riešiteľských súťaží v Pionierskych novinách, ale aj v Pravde. Zo šachovej rubriky v tomto bývalom komunistickom denníku som sa v období tzv. normalizácie dozvedel, že v Bratislave-Ružinove Bedrich Formánek, lebo o ňom píšem, založil

krúžok kompozičného šachu, ktorý dostal prívlastok bratislavský (BKKŠ), aby sa tak odlíšil od iných podobných, a ktorý existuje už vyše 50 rokov. Ešte ako stredoškôlak som zložil dvojťažku, ktorú mi aj uverejnili v odbornom časopise *Československý šach* v časti určenej pre začínajúcich skladateľov, ale nepočítal som s tým, že sa budem niekedy venovať vážnejšie skladaniu šachových problémov, lebo vtedy sa tak nazývali tieto umele vytvorené skladby. Otec mi kúpil knižku (keď zistil, že mám záujem o riešiteľstvo) vreckového formátu s priliehavým názvom *Šach do vrecka* (Šport Bratislava 1963), ktorú napísal Bedo, ako ho priatelia familiárne volajú. Našiel som v nej 100 šachových úloh - dvojťažiek s odporúčaním autora na ich vyriešenie napríklad aj niekedy v lete pri vode. Skladby boli vyriešené, ale ich riešenia skryté na niektoej inej strane, ako bol diagram. Našiel som tam aj návod, ako skladať dvojťažky a 100 pojmov z oblasti kompozičného šachu, v ktorom je skryté nielen skladanie, ale aj riešenie šachových skladieb. Mottom útlej knižky sa stal výrok A. S. Gurviča, že cena za najkrajšiu partiu v turnaji je daň, ktorú spláca praktický šach šachu problémovému. Počas môjho vysokoškolského štúdia som sa vrátil ku skladateľstvu a bol som v písomnom styku s týmto redaktorom šachovej rubriky v *Pravde*, ktorú pripravuje už 58 rokov, kde mi aj uverejnil niekoľko mojich skladateľských pokusov. Prvýkrát som sa s ním osobne stretol v spomínanom bratislavskom krúžku, kde sa schádzali v malom počte priaznivci tohto odvetvia kráľovskej hry. Bol rád, že som medzi nich prišiel. Spoznal som ho ako komunikatívneho človeka, ktorý vedel poradiť nielen začínajúcemu skladateľovi svojimi cennými radami, lebo bol oveľa skúsenejší ako ja. Vela rokov pôsobil ako vysokoškolský pedagóg na Elektrotechnickej fakulte SVŠT v Bratislave, kde aj prednášal elektrotechnické materiály, a teda mu nerobilo problém vystúpiť pred publikom. Má tiež aj organizačné schopnosti, ktoré využil pri organizovaní rôznych stretnutí kompozičných šachistov. Sám sa o sebe vyjadril, že keby venoval toľko času vede ako šachu, tak by už bol prinajmenšom doktor vied alebo možno aj vysokoškolský profesor; takto skončil ako docent. V r. 2018 sme o ňom písali v našom časopise pri príležitosti jeho 85. narodenín, kde sme štatisticky zhrnuli jeho kompozičnú tvorbu, v ktorej sa samozrejme odvtedy mnohé číselné údaje zmenili, ale nie je to veľmi dôležité. Pre náš dvojmesačník tiež zložil originálnu skladbu - dvojťažku, ktorú sme uverejnili ešte ako č. 9.

Svoj literárny talent prejavil už v r. 1957, kedy vo vydavateľstve Šport vyšla vtedy prvá slovenská kniha o šachových úlohách a štúdiách *353 šachových problémov*. Z jeho iniciatívy bola zostavená publikácia *Šachová terminológia* (SAV Bratislava 1968), v ktorej si jej autori dali za cieľ vytvoriť predpoklady na správne a jednotné používanie šachových termínov, ktorá bola vtedy výnimočným počinom. O tvorbe slovenských šachových skladateľov z jeho pera sa môže záujemca dočítať v knihe *Kompozičný šach na Slovensku* (Šport Bratislava 1984), kde nájde aj ich antológiu za posledných 100 rokov. Kniha svojou podrobnosťou predstihla všetky dovtedy vydané národné antológie z tejto oblasti. Je spoluautorom prvej knihy o šachových problémoch napísanej v češtine i slovenčine s výstižným názvom *Abeceda šachového problému* (Olympia Praha 1973) a *Malej encyklopédie šachu* (Olympia Praha a Šport Bratislava 1989), kde nájde čitateľ potrebné informácie z oblasti hraného, korešpondenčného i kompozičného šachu. Bol zakladateľom a dlhoročným hlavným redaktorom kompozično-šachových časopisov *Šachový bulletin* i *Pat a mat*.

Dožil sa nielen obdivuhodného triumfu na 11. majstrovstvách sveta v kompozičnom šachu (zúčastnilo sa 33 štátov), keď autori zo Slovenska (bolo ich dvanásť), ktorí vyše

jedného roka tvorili skladby na predpísané témy (dvojťažky, trojťažky, mnohofažky, štúdie, pomocné maty, samomaty, retroskladby, exoskladby), sa stali ich víťazom, ale sa aj priamo zúčastnil minulý rok v novembri pri slávnostnom vyhlasovaní výsledkov vo Fudžejre v Spojených arabských emirátoch. Bol prezidentom Svetovej organizácie kompozičného šachu v rokoch 1994 až 2002 a teraz je jej čestným prezidentom.

Tento výnimočný človek, ktorý sa narodil v Tábore 6. 6. 1933, ale prakticky celý svoj život prežil na Slovensku v Bratislave, sa dožil úctyhodného veku 90 rokov. Pri tejto príležitosti mu želáme do ďalších rokov života pevné zdravie, rodinnú pohodu a nech ešte dlho zostane medzi nami, lebo redaktorovi ružinovskej televízie pri rozlúčke optimisticky povedal: *O desať rokov dovidenia!* Vzhľadom na svoj pokročilý vek je

ešte v dobrej fyzickej i psychickej kondícii, čo mu možno dopomohol aj jeho celoživotný záujem o kráľovskú hru, ktorej základom ho naučila jeho mama ako sedemročného, lebo kedysi v mladosti to skúšal s praktickým i korešpondenčným šachom. Ďalšími jeho koníčkami boli matematika a hudba. Je jediným ešte žijúcim zakladajúcim členom Slovenskej organizácie kompozičného šachu (SOKŠ) v Banskej Štiavnici r. 1952. Bol zaradený do *Siene slávy SOKŠ*, ktorej je aj čestným predsedom.

Svoje skladby uverejňoval samostatne alebo aj vo dvojici. Príkladom je mnohofažka zobrazená na diagrame (*Pat a mat 2003*). Biely začne a dá mat najneskôr 9. ťahom! Zdanlivá hra (ak by začínal čierny): 1. - Kh5 2.J:e5 Kh6 3.Jc6 Kh5 4.Jd4 h6 (4. - Kh6 5.J:e6 Kh5 6.Jg7+ Kh6 7.Jf5+ Kh5 8.e5 h6 9.Jg7 mat) 5.Jf5 e:f5 6.e5 f4 7.e6 f3 8.e7 f2 9.e8D mat. Po úvodníku sa to zmení, lebo matovať bude jazdec.

Riešenie pošlite na e-adresu: casopis@leopoldov.sk alebo priamo na MsÚ v Leopoldove do 25. augusta. Jeden vyžrebovaný riešiteľ bude finančne odmenený. Výhercu správneho vyriešenia skladby č. 68 uverejníme v budúcom čísle časopisu.

Riešenie skladby č. 68 (Sklenár): 1.Jbd2+! Ke5 2.Jf3+ Ke6 (Ke4) 3.Jg5+ Ke5 4.Sf6+ gx6 5.Ve7+ Se6 6.Vxe6+ Dxe6 7.Jf3+ Ke4 8.J3d2+ Ke5 9.Jc4+ Ke4 10.Jfd2 mat.

(GK)

Skladba č. 69 Formánek a Kakabadze Pat a mat 2003

Mat 9. ťahom (4 - 5)

časopis obyvateľov Leopoldova

Ročník: 37. Vydáva: Mesto Leopoldov. Sídlo vydavateľa a adresa redakcie: Hlohovská cesta 1818/2A, 920 41 Leopoldov; IČO: 00312703. Redakčná rada: Juraj Hladký – predseda, Mária Kusá, Kristína Bajtalová, Martin Jurčo. Telefón: 033/734 22 07. Fax: 033/734 23 88, casopis@leopoldov.sk. Vychádza šesťkrát ročne. Inzercia v redakcii. Nepredajné. Náklad: 800 ks. Tlač: VM-print Leopoldov. Distribúcia: Rozširuje sieť domácich predajcov. Evidenčné číslo: EV 4016/10, ISSN 1339-4290. Vyšlo: júl 2023

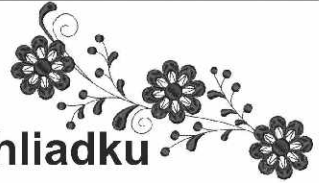
KSF Mestečko

Klub slovenského folklóru
LEOPOLDOV

Vás pozýva na

**Regionálnu folklórnu prehliadku
piesní a tancov**

FOLKLÓRNE MESTEČKO

**V programe *V tom Mestečku na hodoch*
účinkujú:** KSF Mestečko,

ĽH Malí a Mladí huslisti z Červeníka,

FS Dudváh z Križovian, Terchovský súbor Blancier zo Žiliny,
bývalí členovia: FS Železničiar, FS Tatran, FS Akademik

Krst CD: KSF Mestečko - Mestecké piesne

KEDY

Dňa 30.7.2023 o 16.00 hod.

KDE

Leopoldov, Spolková záhrada

NAŠI PARTNERI:

TT SK
TRNAVSKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

MESTO
LEOPOLDOV

Nadácia **SPP**

KLASPOL
reality
byty • domy • pozemky

javys
Jadrová
a vyjadrovacia
spoločnosť, a.s.

S.D.T.
Slovak
s.r.o.

nital

**Jaslovské
Bohunice**

www.aukcnydom.com
www.auctiondom.com

SIEBENSTICH
www.siebenstich.sk

coop
JEDNOTA
TRNAVA

.JK
NADÁCIA
JÁNA
KORČA

PILIA KORTUŠ
SPOLOČNÝ ZÁHRADKÁR

www.ksfmestecko.sk, 0905 444 635, ksfmestecko@gmail.com

Mesto Leopoldov pozýva na

Leopoldovské hody 28.-31.7.2023

Piatok 28.7.2023

18.00 Futbalový zápas Starí páni Leopoldov – Červeník (areál MTK)

18.00 - 19.00 Svätá omša

20.00 - 21.00 HEX (Námestie)

od 20.00 Hodová zábava DHZ Leopoldov (Spolková záhrada)

Sobota 29.7.2023

od 09.00 Hodový turnaj vo štvorhre – LTC Leopoldov (tenisové ihriská)

16.00 - 20.00 Otvorenie výstavy drotára Martina Baďuru (Mestský úrad Leopoldov)

16.30 - 17.30 Svätá omša

17.30 Bestrent Cup 1. kolo MTK Leopoldov – ŠK 2011 Pečeňady (areál MTK)

19.00 - 19.45 Miňo Košťál & Band (Námestie)

21.00 - 22.00 Modus (Námestie)

od 20.00 Hodová zábava MTK Leopoldov (Spolková záhrada)

Nedeľa 30.7.2023

od 09.00 Hodový tenisový turnaj – finále (tenisové ihriská)

10.00 - 12.00 Slávnostná sv. omša

16.00 - 20.00 Výstava drotára Martina Baďuru (Mestský úrad Leopoldov)

16.00 Folklorne Mestečko – Regionálna folklórna prehliadka piesní a tancov

v programe V tom Mestečku na hodoch: KSF Mestečko, LH Malí a Mladí huslisti z Červeníka, FS Dudváh z Križovian, Terchovský súbor Blanciar zo Žiliny, bývalí členovia FS Železničiar, FS Tatran, FS Akademik (Spolková záhrada)

19.00 Art Music Orchestra (Námestie)

Pondelok 31.7.2023

16.00 - 20.00 Výstava drotára Martina Baďuru (Mestský úrad Leopoldov)

Atrakcie s lunaparkom, stánkový predaj a tradiční remeselníci v popoludňajších hodinách. Zmena programu vyhradená.

Foto prvá strana obálky: Mária Kusá